

NGB Artikel 3 en 5 | Woord en gezag: waarom de bijbel serieus nemen?

De bijbel is niet alleen stof tot nadenken of inspirerend – in de bijbel is God zelf aan het woord! Waarom zou je dat geloven? Waarom zou je de bijbel serieus nemen? En wat is dat dan? Deze preek is de 2e in een serie van 3 over de bijbel. Voor wie deze preek in een kerkdienst wil gebruiken: graag ontvang ik een melding op hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: Psalm 18 : 9 (LvK=GKB)

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: Opwekking 689

Gebed

Lezen: Jesaja 55 : 6 – 13, 2 Timoteüs 3 : 10 – 17 en NGB artikel 3 en 5

Zingen: GKB Psalm 29 : 2 en 4

Preek

Zingen: LvK Gezang 1 : 1, 2, 3 en 4

Zingen: GKB Gezang 123 : 1

Apostolische geloofsbelijdenis middendeel

Zingen: GKB Gezang 123 : 4 en 5

Gebed

Collecte

Zingen: GBK Psalm 33 : 1, 3 en 8

Zegen

Woord en gezag: waarom de bijbel serieus nemen?

Introductie voor lezingen

Vandaag denken we, net als vorige week, na over de bijbel.

Toen ging het over de vraag: waar leer je God kennen?

Volgens de Nederlandse Geloofsbelijdenis op 2 manieren:

in zijn schepping en in zijn Woord.

Daar zijn we dieper ingedoken,

met ook de vraag wat je dan moet als die 2 elkaar lijken tegen te spreken –

dat ligt dan aan wat wij ervan begrijpen,

niet aan dat God tegenstrijdige dingen zou zeggen.

Vandaag gaan we verder: als God zich in zijn Woord bekend maakt,

kun je er dan van op aan dat de bijbel Gods Woord is?

Vandaag is het thema 'Woord en gezag: waarom zou je de bijbel serieus nemen?'

Als we daar een antwoord op hebben, kunnen we ook door naar de volgende vraag:

hoe neem je de bijbel dan serieus?

Dat is het thema voor volgende week: wat heeft de bijbel vandaag te zeggen?

Maar nu dus over Woord en gezag.

Daarbij lezen we 3 dingen:

Jesaja 55 : 6 – 13, over wat Gods Woord uitwerkt,

2 Timoteüs 3 : 10 – 17, een belangrijke tekst als het over het gezag van de bijbel gaat,

en de artikelen 3 en 5 uit de Nederlandse Geloofsbelijdenis.

1. Een menselijk boek?

dia 1 – woord en gezag: waarom de bijbel serieus nemen?

Waarom zou je de bijbel serieus nemen?

En wat betekent dat eigenlijk, de bijbel serieus nemen?

Daar gaan we het vanmiddag over hebben:
over het gezag van de bijbel.

dia 2 – LOTR

Vorige week noemde ik al dat geen boek zo vaak verkocht is als de bijbel.

Dus boekhandelaren mogen blij zijn dat er een bijbel is...
Maar wat maakt de bijbel nou zo anders dan andere boeken?

Ook hoog in de lijst tijdloze bestsellers
staat de Lord of the Rings trilogie van Tolkien.

Dat is ook zonder meer een mooi boek.

Wel stevige kost: je moet het vaker lezen om het echt te gaan begrijpen.

Ook een overeenkomst met de bijbel:

de bijbel bestaat niet uit hapklare brokken,

geen Twitterboodschappen van 140 tekens,

de bijbel moet je juist steeds weer lezen om nieuwe verbanden te zien.

dia 3 – fans

Toch heeft Lord of the Rings lang niet zoveel invloed als de bijbel.

Ja, er is een grote Tolkien-fanclub.

Sommige fans verkleden zich zelfs in de stijl van Midden-aarde,

de wereld die Tolkien in zijn boeken scheidt.

Maar er is niemand die Gandalf of Frodo vereert.

Niemand die gelooft dat Frodo's heldendaad

iets voor het leven van vandaag betekent.

En als er wel iemand zou zijn die dat zou geloven,

dan zou Tolkien zich, als overtuigd christen, omdraaien in zijn graf.

Want Midden-aarde en Lord of the Rings

zijn ontsproten aan de fantasie van Tolkien.

Een puur menselijk boek, waar je van genieten kunt,

een boek dat je ook aan het nadenken kan zetten, het kan je zelfs inspireren,

maar geen boek waarin God zelf spreekt.

dia 4 – een boek van mensen over God?

Waarom zou het met de bijbel anders zijn?

Waarom zou je de bijbel zien als Woord van God,

een boek om van A tot Z serieus te nemen,

niet als een menselijk boek?

Want dat is het toch gewoon?

Het is deels door Mozes geschreven, deels door David, deels door Paulus,

en zo kun je nog een hele rij bijbelschrijvers noemen,

dus waarom nemen we het dan niet gewoon als een menselijk boek.

Zoals die uitspraak van Harry Kuitert,

‘al het spreken over Boven komt van beneden.’

Oftewel: de bijbel is een boek waarin mensen over God nadenken,

geen boek waarin God zelf spreekt.

Of zoals ik ergens anders las:

de bijbelboeken zijn ontstaan in verschillende perioden van de geschiedenis,

hebben onderling een zeer divers karakter,

gaan met elkaar in discussie, of zijn zelfs tegenstrijdig.

Waar je dan uitkomt, is dat je met de bijbel in gesprek kunt gaan.

De bijbel zegt iets, dat brengt jou op een idee, of je verzet je er juist tegen,

en in gesprek met de bijbel hoop je dichterbij God te komen.

En een preek wordt dan een serie overwegingen bij een tekst:

niet wat God door een tekst heen wil zeggen, maar wat de tekst bij ons oproept.

Dat is de bijbel als een menselijk boek.

2. Gezag van God

dia 5 – gezag van God

Die kant wil ik niet op vanmiddag.

Ik geloof dat God zelf ons in de bijbel aanspreekt.

De bijbel is geen boek waar je het mee eens of oneens kunt zijn,
het is een boek dat met gezag spreekt.
In de kerk hebben we daar een woord voor: Schriftgezag.
Waarom je dat zou geloven, daar kom ik zometeen op,
maar eerst moeten we het hebben over wat dat precies betekent.

dia 6 – God spreekt met gezag

In het bijbels taalgebruik horen gezag en macht bij elkaar:
iemand die gezag heeft is iemand met macht.

Ik heb bijvoorbeeld gezag over mijn kinderen:

ze luisteren naar mij – tenminste, dat hoop ik maar,
ze willen mijn gezag ook nog wel eens in twijfel trekken –
maar ik ben ook voor hen verantwoordelijk.

In Matteüs 28 zegt Jezus:

‘mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde.’

Daar mag je dus ook lezen: ‘mij is alle gezag gegeven.’

Dus niet: ‘nu ik wegga,’ want Jezus staat op het punt naar de
hemel te gaan,

‘nu ik wegga moeten jullie het met de bijbel doen,
dat is voor jullie nu het hoogste gezag,’

nee: Jezus heeft het hoogste gezag, nog altijd.

Zo is het in de hele bijbel: Góð heeft gezag.

Dat betekent dat als God iets zegt, het ook gebeurt.

Zoals Genesis 1: ‘God zei: er moet licht komen, en er was
licht.’

Dat is nog eens spreken met gezag!

Je ziet het ook in Psalm 29, die we net zongen: ‘machtig is
des Heren stem.’

Ook Jesaja 55 spreekt ervan: wat God zegt, wat uit zijn mond
komt,

dat komt niet vruchteloos terug, maar dat heeft effect!

En wát voor effect.

De laatste verzen van dat hoofdstuk vertellen

wat er gebeurt als God zijn gezag laat gelden:

doornstruiken maken plaats voor cipressen, distels voor

mirtestruiken.

Het gaat over Gods nieuwe schepping,
waar je je handen niet meer open haalt aan die mooie bos
rozen.

Dát gebeurt als God alleen maar zijn mond open doet!

dia 7 – de bijbel: afgeleid gezag

Ja, de bijbel spreekt met gezag,

maar dat is van een heel andere orde dan Gods eigen gezag.

De bijbel wijst slechts naar God, heeft geen gezag in
zichzelf.

Om het met Tom Wright te zeggen, van wie ik dit geleerd heb:
het gezag van Jezus wordt op een of andere manier uitgeoefend
door middel van de bijbel.

De bijbel is een middel, niet meer.

Christenen geloven dan ook niet in de bijbel, zoals moslims in
de Koran geloven:

de bijbel zelf is niet goddelijk, die eer komt alleen God toe.

Wél geloof ik de bijbel als Gods Woord.

3. De bijbel over de bijbel

dia 8 – ‘geïnspireerd’: God zelf spreekt

Dan is de vraag: waarom?

Waarom zou je die bijbel serieus nemen?

Ik wil beginnen met het antwoord dat de bijbel zelf geeft.

De 2 klassieke teksten daarover hebben we al gelezen:

2 Timoteüs 3, over dat elke schrifttekst door God geïnspireerd
is,

en 2 Petrus 1, die in artikel 3 werd aangehaald,

dat profetie nooit van mensen zelf is gekomen,

maar dat mensen die namens God spraken werden gedreven door de
Geest.

Dus waarom zou je de bijbel serieus nemen?

Omdat de bijbel geen menselijk boek is, zoals Lord of the
Rings,

maar door God ‘geïnspireerd’ is.

Wat dat wil zeggen, daar kom ik straks op terug.

Maar voor nu: God zélf spreekt in de bijbel.

dia 9 – ‘er staat geschreven’: de bijbel heeft gezag
Maar er is veel meer over te zeggen dan die 2 teksten.
In de bijbel zelf wordt al teruggegrepen op oudere
bijbelteksten.

Vooraf in het Nieuwe Testament

kom je allerlei verwijzingen naar het Oude Testament tegen.

Bijvoorbeeld Matteüs 1.

Maria is zwanger van Jezus, en Jozef overweegt haar stiekem te
verlaten.

Dan komt een engel bij Jozef, die hem vertelt wat er aan de
hand is.

De engel sluit af: ‘Dit alles is gebeurd opdat in vervulling
zou gaan

wat bij monde van de profeet door de Heer is gezegd:

de maagd zal zwanger zijn en een zoon baren,

en men zal hem de naam Immanuel geven,

wat in onze taal betekent: God met ons.’

Dus om zijn boodschap te onderstrepen verwijst de engel naar
de bijbel!

Of neem 1 Korintiërs 15,

Paulus’ betoog dat Christus echt is opgestaan,

en dat dat het hart vormt van het christelijk geloof.

Hij zegt dan: ‘Christus is voor onze zonden gestorven, zoals
in de Schriften staat,

hij is begraven en op de derde dag opgewekt, zoals in de
Schriften staat.’

Paulus doet een beroep op de bijbel: dat Christus is opgestaan
is geen nieuwlichterij,

God heeft altijd al gezegd dat het zou gebeuren!

Trouwens, hier zie je ook dat er al een vaststaande bijbel is:
de Schriften.

Geen losse boeken, maar een verzameling, die we nu als het
Oude Testament kennen,

waarvan werd erkend dat God door die boeken heen sprak.

In 2 Petrus 3:16 vind je zelfs al een aanwijzingen dat de brieven van Paulus datzelfde gezag hebben: Petrus stelt die brieven op een lijn met de andere Schriften. Ook Jezus citeert veelvuldig de bijbel. Wanneer de duivel Jezus in de woestijn op de proef stelt, Matteüs 4, reageert Jezus op elke uitdaging van de vijand met: 'er staat geschreven.'

Wat geschreven staat is het einde van alle tegenspraak!

Dit wordt het interne getuigenis van de Schrift genoemd: de bijbel zelf is er heel duidelijk in dat je het niet als menselijk boek moet lezen, maar als een boek waar God spreekt.

4. Is de bijbel betrouwbaar?

dia 10 – is de bijbel betrouwbaar?

Dat heeft alleen wel iets van een cirkelredenering.

'De bijbel is waar, kijk maar, het staat in de bijbel!'

Is dat niet een soort: 'wij van WC-eend adviseren WC-eend'?

Ik wil niets afdoen aan wat de bijbel over zichzelf zegt, maar het zijn nog niet echt argumenten om de bijbel serieus te nemen.

Uiteindelijk is het een geloofszaak dat de bijbel meer dan een menselijk boek is.

Maar er is meer te zeggen dan wat de bijbel over zichzelf zegt.

Argumenten dat de bijbel betrouwbaar is.

dia 11 – 1 veel verschillende schrijvers, één boodschap

Neem bijvoorbeeld de ontstaansgeschiedenis van de bijbel.

De meeste boeken worden door 1 schrijver geschreven.

Meestal in een paar maanden, soms is het een kwestie van jaren,

en bij hoge uitzondering is een schrijver zijn leven lang met een boek bezig.

Voor de boeken die ten grondslag liggen aan de wereldreligies geldt hetzelfde:

geschreven in een korte tijdsperiode, door 1 of een kleine groep schrijvers.

De bijbel is totaal anders!

Wanneer de eerste letters van de bijbel aan het papier zijn toevertrouwd is onbekend,

maar het zal al snel meer dan 1000 jaar voor Christus zijn geweest.

Het laatste bijbelboek is waarschijnlijk iets voor het jaar 100 geschreven.

De bijbel is in een enorme tijdsspanne ontstaan.

Bovendien is de bijbel door veel en totaal verschillende auteurs geschreven.

En tóch is de bijbel een eenheid!

De bewering dat de bijbel een boek vol tegenstrijdigheden is, klopt gewoon niet.

Er zit een heel duidelijk lijn in.

Natuurlijk, als je bijbel leest, loop je tegen dingen aan.

Soms snap je niet hoe bepaalde bijbelgedeelten tegelijkertijd waar kunnen zijn.

Hoe kan het dat de oprechten voorspoed wordt beloofd, en ondertussen Job door afschuwelijke rampen wordt getroffen?

Maar ik geloof dat dat geen tegenstrijdigheden zijn:

het heeft veel meer te maken met dat God midden in het weerbarstige leven spreekt.

De bijbel, met alle boeken, is duidelijk 1 boek.

dia 12 – 2 een controversiële boodschap

Een misschien nog sterker argument voor de betrouwbaarheid van de bijbel

is dat de bijbel een controversiële boodschap heeft

en totaal niet aansluit bij verwachtingen die mensen hadden.

De boodschap van het evangelie is volgens de bijbel voor mensen dwaas.

De eerste volgelingen van Jezus werden zwaar onder druk gezet om dat idiote verhaal over de opgestane Jezus terug te nemen, maar ze gaven er niet aan toe.

Daarom werden ze uitgescholden, mishandeld, opgesloten en zelfs gedood.

Voor een verhaal dat je zelf verzonnen hebt, doe je dat niet!
Dat doe je alleen als het van God komt.

dia 13 – 3 ervaar het zelf!

Maar de allerbeste reden om de bijbel serieus te nemen:
probeer het maar gewoon.

Lees de bijbel, en merk wat voor kracht erin zit.

Als jij nog nooit carrot-cake hebt gegeten,
en je daar ook geen behoefte aan hebt,
omdat jij denkt dat het niet lekker kan zijn,
en ik je toch wil overtuigen, wat moet ik dan doen?

Ik kan het met argumenten proberen,
dat zelfs onze kinderen het lekker vinden,
maar ik kan je beter gewoon een klein stukje laten proeven:
dan merk je het snel genoeg.

Zo is het met de bijbel ook: probeer het maar.

Laat de heilige Geest je er maar van overtuigen
dat de bijbel van God komt, zoals artikel 5 zegt.

De Geest getuigt in je hart – dáárom kun je de bijbel serieus
nemen.

5. Gods adem en de bijbel

dia 14 – Gods adem en de bijbel

We moesten nog terugkomen op wat het betekent dat de bijbel
geïnspireerd is.

Gek woord is dat: 'geïnspireerd.'

Dat betekent niet dat de bijbel een inspirerend boek, al is de
bijbel dat zeker.

Het woord dat in de bijbel met 'geïnspireerd' is vertaald,
betekent letterlijk: 'God geademd.'

In Gods adem is leven, en die adem zit achter de bijbel.

God ademt de bijbel, en daarom kun je ook wel zeggen dat de
bijbel God ademt.

dia 15 – niet: woord voor woord door God geschreven

Het betekent niet dat God de bijbel woord voor woord

geschreven heeft.

Er is maar 1 gedeelte dat rechtstreeks van God komt:

volgens Exodus 31:18 zijn de 10 woorden

door Gods eigen vinger op twee stenen platen geschreven.

Voor al het andere maakte hij gebruik van mensen.

Mensen die vol van God waren, die door God geademd werden,

maar wel gewoon mens bleven,

met een eigen schrijfstijl, eigen mogelijkheden en eigen onmogelijkheden.

De bijbel is niet foutloos.

Een heel klein voorbeeld: in Matteüs 27 zegt Matteüs dat hij Jeremia aanhaalt.

Maar de tekst die dan volgt, is uit Zacharia.

Een vergissing van Matteüs: dat kan gebeuren.

Maar dat betekent nog niet dat de bijbel onbetrouwbaar is!

De bijbel kan wel tegen een stootje:

met dit soort dingen mag je ontspannen omgaan.

Want God schakelt beperkte mensen in.

En dat vind ik mooi: hij komt niet met een boek uit de hemel, maar laat het boek door mensen schrijven, midden in de wereld.

dia 16 – wel: God spreekt je aan met zijn grote daden

Maar in alles wat al die schrijvers hebben geschreven, spreekt God.

Dát is wat 2 Timoteüs 3 zegt.

Daarom spreekt de bijbel met gezag.

Bij iemand die gezag heeft, denken wij aan iemand die je vertelt wat je moet doen.

Als de bijbel gezag heeft, dan zal die wel vertellen hoe je moet leven.

Maar dat is niet de centrale boodschap van de bijbel:

het allesbepalende is wat Gód doet!

De bijbel is geen boek vol regels om uit te voeren,

maar een middel om in aanraking te worden gebracht met Gods grote daden,

om zo ook zelf te mogen delen in de verlossing door Jezus Christus.

Dat is wat de hele bijbel ademt, wat God de hele bijbel heeft ingeademd.

6. Gezag en jij

dia 17 – 1 ga steeds terug naar de bijbel

In de bijbel spreekt God, en als hij spreekt, is het met gezag.

En dan is de vraag: wat betekent dat gezag voor jou?

Daar wil ik mee afsluiten.

Drie dingen daarover.

Het eerste: ga steeds terug naar de bijbel!

In de bijbel horen we Gods stem,

in plaats van al die menselijke stemmen.

Als ik catechisatie geef, krijg ik regelmatig de vraag:

‘maar waar staat dat dan in de bijbel?’

Van die vraag wordt ik blij,

want er zit een verlangen in naar wat van God komt,

in plaats van naar allerlei menselijke dingen.

God heeft het voor het zeggen,

ga daarom steeds terug naar de bijbel.

dia 18 – 2 knip niet in de bijbel (westerse bijbel)

Het tweede: knip niet in de bijbel.

In 2006 verscheen de westerse bijbel,

waar alle teksten die ons niet zo goed liggen zijn uitgeknipt.

Deze bijbel wilde aan het nadenken brengen:

neem je de hele bijbel serieus, of alleen wat je aanstaat?

Timoteüs is er duidelijk in: élke schrifttekst.

Ga niet knippen in de bijbel, daar wordt de bijbel krachteloos van.

Je maakt dan je eigen god.

In elke bijbeltekst zit een boodschap,

ik geloof dat ik over elk bijbelgedeelte een preek kan houden,

en me er niet vanaf mag maken met wat eigen gedachten bij de tekst

en de opmerking dat de bijbel wel meer kan zeggen, maar...

God zelf spreekt, daar kun je niet in knippen!

dia 19 – laat de bijbel je veranderen

En het laatste: laat de bijbel je veranderen.

Zoals Jesaja zegt dat Gods woord altijd effect heeft.

Niet met alles wat je in de bijbel leest, kun je direct iets.

Volgende week hoop ik daar verder op in te gaan.

Maar het lezen vormt je.

Gods Geest wil in jou werken, wil jou bij Jezus Christus brengen.

Voeg je onder Gods gezag.

Laat de Geest door de bijbel heen zijn werk in jou mogen doen.

Amen.